

Život je moc krátký na velké kompromisy

*Tvrdí to terapeut a také autor řady úspěšných knih Hans Rath, jehož román *A Bůh pravil: Musíme si promluvit se před nedávnem objevil na pultech českých knihkupectví. Příběh poněkud neobvyklého terapeutického vztahu, kde je klientem sám Bůh, otevírá témata lidské existence. A také pobaví a potěší.**

Ve své knize otevíráte téma vztahu terapeuta a klienta. Co je důležité pro navázání terapeutického vztahu, který bude fungovat, ze kterého bude jak klient, tak terapeut profitovat? Pro terapeuta to je samozřejmě jeho práce, ale nebylo by dobré, aby se trápil, že?

A proč by terapeut nesměl trpět? Jeho povolání do značné míry souvisí s empatií. Může tedy pocíťovat i soucit – stejně jako sympatií, radost nebo jejich opak. Nebyla by to škoda, kdyby se terapeut soustředil výhradně na svůj profesionální odstup vůči pacientovi? Uznávám ale, že najít rovnováhu mezi odstupem a soucitem je velmi obtížné. Proto také neexistuje zase tolik dobrých terapeutů.

Vztah hlavních postav, Jakoba a Abela, není úplně symetrický, a těžko říci, kdo v něm má „navrch“. A co byste jako psycholog poradil lidem, kteří se do takovéto situace dostanou?

Jestliže je nějaký vztah zajímavý a inspirativní, kdo by se ho chtěl vzdát jen proto, že je asymetrický? Řekl bych to asi takhle: Život je moc krátký na příliš velké kompromisy, můžeme-li zažívat inspirativní a zajímavé věci – něco takového koneckonců nenacházíme každý den. Nad asymetrií ve vztahu bychom se však měli zamyslet v okamžiku, kdy za to, co dostáváme, platíme nepoměrně vysokou cenu. Pokud lidé setrvávají ve vztazích, které je emocionálně stojí víc, než kolik z nich získávají, měli by je na to ostatní upozornit.

Asi nejsem sama, koho k zamyšlení donutila kapitola, kde Abel Jako-

bovi ukazuje, jaký by byl svět, kdyby se Jakob nenarodil. Přemýšlel jste někdy o tom, jak by to vypadalo, kdybyste nebyl vy?

Vlastně ne. Za prvé je to přece jen trochu namyšlené, uvažovat, jaké úžasné věci by se nestaly, kdyby člověk nespátřil světlo světa. A pak si myslím, že nikdo nedokáže beze zbytku přehlédnout dosah svých činů. V tomto smyslu se každému z nás může stát, že uvede do chodu velkolepé nebo také zahanbující události, aniž by v danou chvíli tušil, jak se věc vyvine. Špatné věci jako války mohou začít těmi nejlepšími úmysly. Naproti tomu pomoc chudým zemím není často založena na soucitu, nýbrž na tvrdém politickém kalkulu. Možná je tento vztah mezi nárokem a skutečností příčinou, proč se v křesťanství nachází poslední soud. Já to vnímám jako metaforu: Člověk se může celý život snažit dělat dobré věci. Zúčtování však stejně přijde teprve na samém konci.

Abelův syn Christian je zapálený věřící, dalo by se říci, že až fanatik. Vybážit vztah k Bohu, k víře, a zůstat přitom alespoň trochu nohama na zemi, to taky není snadné. Jaký je váš vztah k Bohu?

Jsem křtěný katolík a z církve jsem krátce po dosažení plnoletosti odešel. Od té doby se těším z dosti pestré a veskrze osobní spirituality, která nezná obvyklé bohoslužby ani hodnotáře. Myslím, že moje pojetí Boha a onoho světa je značně chaotickou směsicí mnoha náboženských představ.

Hodně mě pobavila postava nemocničního lékaře. Promítá se do ní jistě určitá autorská zkrat-

ka, ale přesto: jak by se podle vás lidé, kteří jsou „v první linii“, měli starat o svoji psychiku a tělo, aby neskončili tak, že budou krást pacientům léky na uklidnění, aby to vůbec přežili?

Naše společnost má bohužel v tomto ohledu sklon k extrémním řešením. Lékaři byli dříve doslova zasypáváni penězi a uznáním, pak byl systém změněn natolik zásadně, že si dnes mladí lidé dvakrát rozmyslí, jestli se vůbec chtějí stát zdravotníky. Moje sestra pracuje jako ošetřovatelka, pečuje o staré lidi, a přemýšlí, že svou práci pověsí na hřebík, protože už nemá téměř nic společného s povoláním, které před 25 lety vnímala jako poslání. I tady jde často zřejmě o to, investovat víc peněz, nikoli zorganizovat všechny procesy čistě ekonomicky. Nakonec je třeba peníze zase vydávat, protože se z ošetřovatelů předčasně stanou další pacienti.

Kdybyste si mohl vybrat, kým byste ve své knize byl?

To je obtížná otázka a obávám se, že vám na ni bohužel neodpovím. Mám rád všechny své postavy, v neposlední řadě proto, že se do nich při psaní vcítuji, jinak bych je nedokázal popsat tak přesvědčivě. Navíc se musím přiznat, že jsem velmi spokojený s tím, že jsem Hans Rath, a ne třeba Jakob Jakobi nebo Abel Baumann. Takhle se mohu podílet na životě všech postav, a to tak, jak se mi zlíbí. Když se podívám na svůj román, mám vlastně téměř božskou pozici, jíž bych se jen velmi nerad vzdával.

Marie Těthalová

Bůh a jeho milenka

Ve vzduchu je cítit pach jídla. Chodba je přečpaná devocionáliemi: kříže, obrazy svatých, růžence a nejrůznější madony. Postavy stojí na podstavcích vyrobených na míru, což chodbě propůjčuje půvab obrovské vitríny plné figurek. Na konci rozeznám domácí oltář, osvětlený dvěma tlustými svícemi. Na stole stojí mísa bílých klobásek, košík preclíků a velká sklenice sladké hořčice. Maria se slovy „Donesu ještě rychle pivo a limonádu“ zmizí.

Mariin muž všem pokývne, posadí se k prostřenému stolu a pokřížuje se. „Pomodlíme se.“ Čeká, dokud všichni neskloní hlavy a nesepnou ruce. „Bůh nás napojí. Bůh nás nasytí. Nyní je čas oči sklopiti a na jeho hosty mysliti.“ Hezká modlitba, pomyslím si, odkašlu si a právě se chystám říct amen, když mě zasáhne Josefův vyčítavý pohled. Očividně ještě neskončil. Rychle znovu zaujmu pokornou polohu. „A na jeho hosty mysliti,“ opakuje Josef důrazně. „Na včeličku v jetelíčku, na jelena v lesičku, na kapra v rybníce, na pstruha v potoce...“ Vrhnu na Abela tázavý pohled. Nereaguje. „... na hada v trní, na myšku v zrní...“ Josefovi se modlitba podle všeho nesmírně líbí, neboť jeho výraz, ještě před chvílí vážný, se stále víc mění v uchvácený úsměv. „... na medvěda v hoře, na lišku v noře...“ Snažím se ignorovat fakt, že pouhé vypočítání zvířecích druhů žijících u nás by mohlo trvat pěkných pár hodin, a doufám, že autorovi modlitby brzy došly rýmy. „... na krávu na pastvině, na srnku na mýtině, na zajíce v jamce, na orla v dálce...“ Ježíši Kriste! Nemůže to někdo zastavit?

Ukázka z knihy Hanse Ratha *A Bůh pravil: Musíme si promluvit*, kterou v roce 2015 vydalo nakladatelství Anch Books

